

מדינת ישראל

משרד החינוך

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ד
מספר השאלון: 009392

ספרות עברית וכללית

לבתי ספר דתיים
הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון ----- (20 x 2) ----- 40 נקודות

פרק שני ----- (30 x 1) ----- 30 נקודות

פרק שלישי ----- (30 x 1) ----- 30 נקודות

סך הכל ----- 100 נקודות

שלושת הפרקים בבחינה הם חובה.

ענו על השאלות בכל אחד מן הפרקים על פי ההוראות.

ג. חומר עזר מותר בשימוש: רשימה מודפסת של היצירות שנלמדו בכיתה.

ד. הוראות מיוחדות: (1) חובה לצרף למחברת הבחינה את הרשימה המודפסת של היצירות.

(2) אין לחזור ולהדגים בתשובות שונות על פי אותה יצירה.

כתבו במחברת הבחינה בלבד. רשמו "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.

כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

/ המשך בעמוד הבא /

השאלות

פרק ראשון - נושא בין ז'אנרי: הורים וילדים

(40 נקודות)

ענו על שתיים מן השאלות 1-4: אחת מבין השאלות 1-2 ואחת מבין השאלות 3-4.

לתמונת אמא/ לאה גולדברג

תמונתך כה שלוה – את אחרת:

קצת גאה ונבוכה על שאת – אמי.

מלנה בדמעה ובחיוך מותרת

ומעולם אינך שואלת: "מי?"

לא תמהתי, לא רגזתי, עת באתי אליך

מדי יום ביומו ואמרתי "תני!"

את הכל הבאת לי במו ידיך

רק מפני שאני – אני.

יותר ממני את היום זוכרת

את יגון-ילדותי, ונפשה כבר פתרה:

עת תבוא אליך הבת הבוגרת,

היא תביא את יאוש תוגתה שבגרה.

כן. אבוא רצוצה ולא אשאל לשלומך.

לא אבקך בחיקך, לא אלחש: "אמי!"

את תדעי:

זה שעזבני היה לי יקר ממך

ולא תשאליני: "מי?"

1. א. הציגו את מערכת היחסים המורכבת, כפי שהיא באה לידי ביטוי בשיר. (12 נקודות)

ב. בחרו בשני אמצעי עיצוב המדגישים מורכבות זו, הדגימו והסבירו. (8 נקודות)

/ המשך בעמוד הבא /

תפילה לאם בטרם שחרית/חווה פנחס כהן

בְּשֶׁעָה שְׁאֲנִי עוֹמֵד לְבִשְׁל דִּיסַת סֵלֶת
הֶסֶר מִמֶּנִּי כָּל מִינֵי מַחְשְׁבוֹת זָרוֹת
וּכְשֶׁאֲנִי נוֹגַעַת בְּגוֹ הַתִּינוֹק וּמֵדָה חֲמוּ
שְׂיִלְכוּ מִמֶּנִּי כָּל מִינֵי טְרָדוֹת
שְׁלֵא יִבְלְבוּ מַחְשְׁבוֹתַי.
וְתֵן לִי אִמְץ לְזִכְרֵךְ פָּנִי
שְׂיִוְכַל כָּל אֶחָד מִיְלָדֵי
לְרֵאוֹת פָּנָיו בְּתוֹךְ פָּנֵי
כְּמוֹ בְּמֵרְאֵה רְחוּצָה לְקִרְאֵת חַג
וְאֵת הַחֲשֵׁךְ הַמְּשַׁקֵּעַ מִפָּנִים
פָּנֵי – כֶּסֶה בְּאוֹר.
שְׁלֵא תִפְקַע סְבִלְנוֹתַי וְלֹא יַחַר גְּרוֹנֵי
מִצְעָקָה מִתְחַבֵּטֶת וּמִתְעַבָּה
שְׁלֵא יִהְיֶה לִי רִפְיוֹן יְדָיִם
מִזֶּל הַבִּלְתִּי נוֹדֵעַ
וְשְׁלֵא יִפְסֹק אֵף לֹא לְרַגַע
מִגַּע בְּשָׂר בְּבֶשֶׂר בֵּינִי לְבֵין יְלָדֵי
תֵן בִּי אֶהְבֵּתֵךְ שְׂיִהְיֶה בִּי דִי לְעֵמוּד בְּפֶתַח הַבַּיִת וּלְחִלְקָה
בְּפִשְׁטוֹת בֵּה פּוֹרְסִים לֶחֶם וּמוֹרְחִים חֲמָאָה כָּל בְּקָר
מִחֲדָשׁ נִיחֹם חֵלֶב רוֹתֵם וְגוֹלֵשׁ וְרִים הַקֶּפֶה מְכַסִּים
עַל קָרְבַּן תּוֹדָה וְקָרְבַּן תְּמִיד
שְׁאֲנִי יוֹדַעַת אֵיךְ נוֹתְנִים.

2. א. מהן התחושות הפנימיות של הדוברת כפי שעולה מן השיר? ציינו שלוש דוגמאות והסבירו אותן.

בתשובתכם אל תכתבו על סיום השיר. (12 נקודות)

ב. מהי משמעותם של קורבן תודה וקורבן תמיד בשיר זה? (8 נקודות)

/ המשך בעמוד הבא /

(ענו על אחת מבין השאלות: 3-4)

3. מתח במשפחה הוא חומר לדרמות אנושיות רבות. הציגו בהרחבה מתח כזה בסיפור קצר שלמדתם.

הסבירו ממה הוא נגרם והאם הגיע לידי התרה.

4. יצירות רבות עוסקות במרכזן במערכת יחסים בין בני אדם, שלעיתים מתאפיינת בקרבה ולעיתים מתאפיינת בריחוק. תארו מערכת יחסים קרובה או רחוקה בין בני משפחה בסיפור קצר שלמדתם. מה טיבה של מערכת יחסים זו? התייחסו בתשובתכם לאמצעי אומנותי אחד התורם להבנתה.

פרק שני- נושא בין ז'אנרי: שקופים
(30 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 5-6

5. הדמות הראשית ברומן שקראתם שונה מהחברה בה היא חיה. בחרו בדמות ראשית מאחד הרומנים (ספרי- הקריאה) שקראתם. תארו את השונות של הדמות והסבירו את מערכת היחסים בינה לבין החברה. בתשובתכם התייחסו לשני אמצעים אומנותיים המדגישים את השונות של הדמות.

6. כיצד משתקף נושא "כבוד האדם" במעשה חכמים ובסיפור קצר שלמדתם או בשני סיפורים קצרים שלמדתם, הדגימו והסבירו. בתשובתכם התייחסו לאמצעי אומנותי אחד בכל אחת מן היצירות שבחרתם.

פרק שלישי- נושא בין ז'אנרי: זוגיות ואהבה

(30 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 7-8

7. "מנצחים הם לא אנשים שלעולם לא נכשלים, אלא אנשים שלעולם לא נכנעים".

(הלל סלומון הי"ד, נפל במלחמת 'חרבות ברזל' בצפון רצועת עזה)

בחרו בדמות מתוך הרומן או הדרמה שלמדתם, לה הייתם אומרים את המילים הללו. הסבירו מדוע בחרתם בדמות זו, מדוע היא זקוקה לעידוד הזה ומה תוכלו ליעץ לה כדי להתגבר. בתשובתכם התייחסו לשלוש דרכים בהם דמות זו מאופיינת.

8. בחרו בשני שירים, בהם קיימת פנייה לאדם אחר.

א. הסבירו את הסיטואציה בה מתרחשת פניה זו בכל אחד מן השירים. (12 נקודות)

ב. מהי עמדת הדובר בשיר כלפי הנמען בכל אחד מן השירים? בחרו בשני אמצעים

אומנותיים המדגישים את עמדת הדובר, אחד בכל שיר. (18 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל.

אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך.